

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Mimarlık Fakültesi / Mimarlık Bölümü
2022-2023 Güz Yarıyılı

MİM 313 - MİMARLIKTAKİ ESTETİK KAVRAMI
Doç. Dr. Mehriban MİKAYİLOVA

KONU 12: «ESTETİĞİN KENTSEL YAPILANMA ÜZERİNDEKİ ETKİSİ».

Yapılmış olan nesnelerin güzellik kaynağı onun taşımış olduğu ustalıktır. Ustalığın  l  t  sadece ortaya konulan bir nesnenin kendi pratik işlevini başarıyla yerine getiriyor olması değil; ayrıca vazgeçilmez olarak, o nesnenin biçimsel yapısı, dış görünüşü, biçimi de ustalalığın bir ölçütüdür. Bir nesne ne kadar kullanışlı olursa olsun, ne kadar sağlam olursa olsun, nitelikli ve usta işi denilebilmesi için, o nesnenin kullanışından gelen niteliklere bakılması kadar, parçaların görsel uyumu, iyi orantısı, kusursuz biçimsel düzeni gibi, o nesneye ilişkin mükemmelliğin dışsal belirtilerine de bakılması gerekmektedir. Bu dışsal belirtiler o nesnenin ya da yapının estetik yönünü içerisinde barındırmaktadır. Rönesans dönemi İtalyan mimarı Alberti, mimari içerisindeki estetik y n  vazgeçilmez olarak görmüş ve hiçbir şeyin eklenemeyeceği, çıkarılamayacağı ya da daha iyiye doğru değiştirilemeyeceği biçimde tüm parçaların uyumlu ve armonisi olarak belirlemiştir. Buradaki armoni yalnız biçimsel bir armoni değil; aynı zamanda parçaların içeriğe, çevreye ve zorunluluklara uyarılması anlamına gelmektedir.

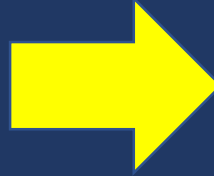

Rönesans şehri: Floransa

RÖNESANS KENTLER ***(15-16 yüzyıllar)***

Ortaçağ toplumunun
maddi ve manevi koşulları
değiştikçe

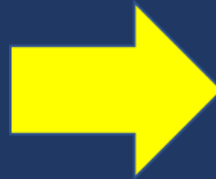

onların ürünleri olan kentleri
biçimlendiren faktörler de
değişiyor

Klasik Antik Çağın sanat eserleri ve mimarisi inceleniyor:

Mimaride:

- **oranlar,**
- **boyutlar,**
- **elemanlar**

irdeleniyor, bilgiler sistematize ediliyor,
Rasyonel bağlar kurularak,
Mimari bir dil oluşturuluyor.

Gelistirilen bu teoriler, kurallar kentlerde uygulanıyor:

- Ortaçağın kendiliğinden, organik bir biçimde ortaya çıkan kentsel formuna ve estetiğine karşın
- Rönesans'ta bilinçli bir düzen yaratma ve belli bir estetik anlayışa ulaşma çabası

RÖNESANS KENTLER (15-16 yüzyıllar)

- Kent içinde açık alanlar, meydanlar yer almalı
(meydanlar simetrik ve görkemli olmalı, çevresindeki yapılarla bütün olmalı)

Kent hava almalı
(Estetik/ fonksiyonel)
Merkezde kamu binaları yer almalı

Sembolik / ulaşılabilirlik
(sembolik / fonksiyonel)

Rönesans'ta gerçekleşen tek uygulama:
Scamozzi'nin 'İdeal Kent' planı **PALMANOVA (Venedik yakınları)**

İnsanların içinde hareket etmesine olanak verecek ölçüde mekanları saran hemen her şey yapı olarak değerlendirilir. Ancak uzmanlar mimarlık teriminin bütün yapılara değil yalnızca estetik bir çekiciliği olan yapılara uygulanması gerektiği görüşünde birleşmektedirler. Fark şuradadır ki, bir yapının bu niteliği kazanabilmesi için estetik çekiciliği olmalıdır. Buradaki estetik çekicilik mimari bağlamda iklim, coğrafya, kültür vs. unsurların bir araya gelmesi ile oluşmaktadır. Kültür denilen fenomen ise bir çok farklı unsurların bir araya gelmesi ile oluşur. Örneğin yağışlı Karadeniz ikliminin şartlarına göre bölge insanı tarafından oluşturmuş olan mimari ile daha sıcak ve kurak geçen Güneydoğu Anadolu bölgesi insanının oluşturmuş olduğu mimari yapılarda farklılıklar hemen göze çarpmaktadır. İklimsel ve coğrafi yapıdan kaynaklanan farklılıklar beraberinde kültürel yapıda da değişimin yaşanmasına kaynaklık etmektedir.

Diyarbakır Evi. Güneydoğu Anadolu evleri; Mardin, Diyarbakır, Urfa ve Antakya evlerde taş malzeme hakimdir. Mimaride iklimin etkileri büyük ölçüde hissedilir. Evler genellikle sofasız avlu etrafına dizilmiş odalardan oluşur.

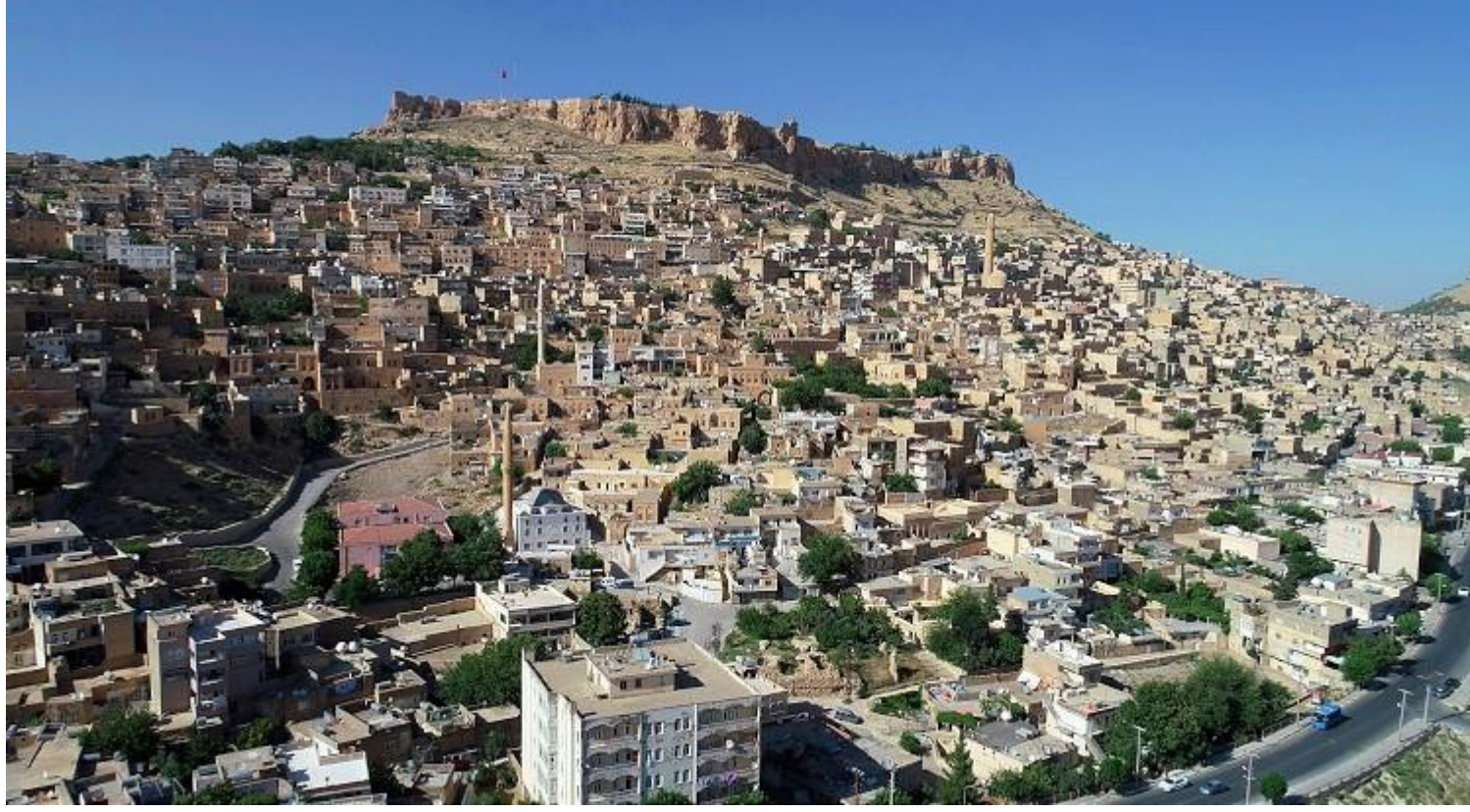
Trabzon Evi. Karadeniz'deki yapıların çoğu karma sistemle edilmiştir. Kıyı kesiminde temel ve bodrum duvarları yığma taşken, üst katlarda ahşap yığma ya da ahşap karkas kullanılmıştır.

SÜLEYMANİYE Camii

İnsanlar her şeyden önce yaşamış olduğu bir yapıyı çevre ortaya koymuşlardır. Peyzaj/çevresel değerlendirmede kullandığı arazi formu, bitkisel materyal, yapılar, peyzaj yapıları, su öğeleri kentsel çevreleri oluşturan öğelerdir. Nasıl bütün onu oluşturan parçaların her birinden farklı niteliğe sahipse, kent de onu oluşturan tek tek yapılardan farklı nitelik taşıyan bir bütün olup kitle, boşluk, yüzey ve düzlemlerden oluşan tek tek öğelerin bir araya gelmesi ile biçimlenmektedirler. Kent içerisinde inşa edilen her yapı bağımsız bir mimari eser olmasının yanında o kentin bütünsel görünümüne de katkı sağlayan bir özelliğe sahiptir. Bu katkının sağlanması kente bir güzellik değeri katarken, estetikten yoksun bir görünüm ise o kadar kentin bütünsel görünümüne zarar vermektedir. Özellikle kent içerisinde bulunan abidevi yapılar kentin silüetini şekillendirirken diğer taraftan da kentin kültürel oluşumu üzerinde belirleyici olmaktadır. Bunun en güzel örneği Mimar Sinan tarafından inşa edilen ve İstanbul silüetinin vazgeçilmez elemanı olan Süleymaniye Camisi'nde görülmektedir.. Bu cami kentin her yerinden görülebilecek bir alana inşa edilmişlerdir.

Gerek tek tek yapıların gerekse bunların bir araya gelerek oluşturdukları çevrenin, yalnızca insanların biyolojik gereksinimlerini karşılayan işlevsellik değil, aynı zamanda insanın psikolojik, entelektüel gereksinimlerini karşılayan estetik nitelikler de göstermesi gerekir. Nitekim tarih boyunca insanlar tek tek yapılarda olduğu kadar, yarattıkları çevrelerde de estetik nitelikler aramışlardır. Bugünün endüstri kentlerinin veremediği estetik hazları, çevre kuramcıları eski kent yapılarında aramaktadırlar. Bunun sonucu olarak tarihsel dokuların korunması ve yaşatılması en yaygın ve geçerli sloganlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Çeşitli zaman kesitlerindeki toplum yapılarının yarattığı kültürel özellikler ve buna bağlı estetik duygular ile mekan kalitelerini anlamak, kuşkusuz bugünün çevrelerini oluşturmada rehber olacaktır.

Tarihi kent Mardin'in mimari dokusu

Paris Silüyet

Barselona Silüyet

Ankara Silüyet kasması , Paris ve Frankfurt gibi önemli metropollerini geride bırakıp Londra'nın ardından 4. sırada yer aldı.

Günay ve Selman'a (1994) göre kentsel estetiğin oluşmasında belirleyici olan etkenler şöyledir:

- 1.Kentsel estetiğin en önemli ayağını kültür oluşturmaktadır. Nitekim kentsel estetik toplum yapısının ortaya çıkardığı ve çağın üretim biçiminin ve teknolojisinin etkisi altındadır kültürel birikime bağlıdır.
2. İnsanların yaşamış oldukları doğal çevre kentsel estetiğin en önemli belirleyicilerinden birisidir. Doğal çevreyi oluşturan öğeler; jeomorfoloji, bitki örtüsü, iklim ve hidroloji hem kentlerin kurulduğu yerlerin seçiminde, hem de kentlerin biçimlenmesinde önemli rol oynamaktadır. Kültür-doğa ilişkisi açısından bakıldığında bu öğelerle uyum içinde olan kentlerin, estetiği de nitelikli olmaktadır.
3. Kentsel çevreyi oluşturan pozitif ve negatif öğelerdir. Yapılar pozitif öğeleri, bunların tanımladığı dış mekanlar negatif öğeleri ifade ederler. Negatif öğeler dolaşım sistemleri ile açık alanlar olarak tanımlanır. Dolaşım sisteminin parçaları yollar ve meydanlardır. Açık alanların parçaları ise yapıların nefes alma alanları (avlu, yan bahçe, ön bahçe v.b.) ile yeşil alanlardır. Pozitif ve negatif öğelerin üçüncü boyuttaki ifadesi, yapı yükseklikleri ile tanımladıkları mekanlar arasındaki ilişkilerdir.
- 4.Pozitif ve negatif öğelerin yüzeylerini oluşturan çizgiler; doku, malzeme, renk yani yapılarda cepheler ve dış mekanlarda kaplamalar, kentsel estetiğin önemli unsurlarıdır. Yapı cephelerini meydana getiren dış çizgiler, pencere ve kapıların oranları, yatay ve dikey çizgiler, yapı malzemesi, renk ve dekorasyon unsurlarıdır. Dış mekanlardaki estetik öğeler ise; yer kaplamaları, kentsel (sokak lambaları, panolar vb.) ve doğal (ağaçlar, çiçekler vb.) peyzaj malzemesi ile kentsel mobilyalardır.
5. Bunların bir araya gelmesiyle kentin tümüne ilişkin silüet oluşur. Bütünün güzelliği, parçaların tek tek güzelliklerinin yanı sıra, birbirleriyle olan ilişkilerinin de güzelliğine bağlıdır.

**Batı Thuringia'nın (Almanya) bir kasabası
ve esas olarak kentleşmiş merkezidir.**

**İspanya.
Cephede renk kullanımı**

**Beyaz ve mavi Yunanistan'da
popüler renklerdir**

Görsel değişkenler olarak renk, form ve doku mimari estetiği oluşturan önemli unsurlar olarak görülebilir. Kuşkusuz kentlerin silüetlerini oluşturan yapı bütünlüğü aslında tek tek mimari yapılardan oluşmaktadır. Sanatsal bir ifade biçimi ile söylenirse aslında bu çoklukta birliktir. Yani nesneler kendi çapında bağımsız bir birim olarak var olurlarken aynı varlıklar bir araya gelerek çokluk içerisinde bir birlik oluşturmaktadırlar (Cansever, 2009). Her kent aslında bağımsız birimler olan ayrı ayrı binalardan oluşmaktadır. Gelişmiş ülkelerde insanların kendi özel konutlarında kullanacakları renkler bile yerel yönetimler tarafından oluşturulan komisyonlar tarafından belirlenmektedir. Bu tür yaklaşımlar çokluk içerisinde birliğin yaratılması açısından önem arz eden girişimler olarak değerlendirilebilir.

Ankara'nın değişimi

Kent görüntüsündeki estetiksel unsurların başında kent içerisindeki kavislerin önem taşıdığı bilinmektedir. Ancak günümüz kentlerinde, kente zıt kutupların kaynaşmasıyla zenginlik katan, bu kavisler tamamen ortadan kaldırılmıştır. Ankara'nın değişiminin en büyük zaaflarından birisinin bu kavislerin yok olması olduğunu belirtmiştir. Bu da kent estetiğinin olumsuz anlamda etkilenmesine neden olmuştur. Bu estetiğin bozulmasındaki en önemli hususlardan bir tanesi de artık kentlerin konumlanmasında kent içerisindeki biçimlenmenin hakim mimari yapıya göre (genellikle cami) tasarlanmamasıdır. Bu tür bilinçsiz değişimlerin bir araya gelmesi ile de kendi tarihinden bağını koparmış, ruhsuz, kişiliksiz bir beton ve asfalt yığınının hakim olduğu kentler ortaya çıkıyor. İnsana tarihsizliğini ve k lt rs zliğ n n mecburiyetini her an yüzüne vuran ruhsuz harabeler ortaya çıkmaktadır.

Ankaranın Kızılay Meydanı taşıt ve yaya kavşağı

Mimari yapılar aslında bir resim, afiş, heykel, seramik pano gibi bir sanat nesnesidir. Bu tür sanat nesnelerini oluşturan nasıl bazı temel tasarım elemanları (renk, doku, boşluk, çizgi, perspektif, leke) ve temel tasarım ilkeleri (ritm ve hareket, denge, vurgu, kontrast, birlik, çeşitlilik) var ise aynı unsurlar mimari yapıların şekillenmesinde de en önemli rolü üstlenmektedirler. Bir mimari yapının estetiksel açıdan taşıdığı değer, bu temel tasarım elemanları ve temel tasarım ilkelerinin kullanılmasıdaki başarı ve yetkinlikle direk bağlantılıdır. Yetenekten ziyade ustalığın, yaratıcılıktan ziyade monotonlaştırılmış tekrarın, hayal gücünün yerine hazır formüllerin, tasavvur ve özgünlük yerine ise biçimsizlik ve şekilsizlik abidesi olarak tanımlanacak birim tekrarlarının hakim kılındığı bir süreç yaşanmaktadır. Özellikle teknolojik açıdan yaşanan gelişmelerin ve endüstri alanında yaşanan değişimlerin bir sonucu olarak çok zorlu süreç içerisinde oluşan geleneksel mimari yapılar ve bunların oluşturmuş olduğu kentsel yapılar çok hoyrat bir şekilde yok edilmektedir.

İstanbul Anadolu yakası

Tarihsel ve kültürel dinamikleri içerisinde barındıran kentler taşımış oldukları değerlerle güzel ve özgün nitelik taşımaktadırlar. Dünyanın en çok turist çeken ülkelerinin, tarihsel ve kültürler değerlere sahip, estetiksel açıdan zengin görünümüleri olan kentlere sahip olmaları tesadüf değildir. Şüphesiz insanların akın akın gittiği kentlerin doğal ve tarihi güzellikleri ile kültürel çekicilikleri bu bölgelerin tercih edilmelerinde ciddi rol oynamaktadır. Birçok insan başka bir yerde örneği olmayan, kendi çapında estetiksel görünümü ile bir imaj oluşturmuş ve içerisinde özgün eserleri barındıran kentleri görmek için dünyanın farklı yerlerindeki kentleri ziyaret etmektedirler. Bu kentlerin karakteristik açıdan oluşturdukları imaj her yönüyle tercih edilmelerindeki en önemli unsurdur. İşte bu imajı oluşturan unsurlar ise kenti oluşturan estetiksel dinamiklerle ilgilidir. Her kentin kendisine özgü olan estetiksel ve kültürel özellikleri tespit edip bu özelliklerini ön plana çıkarması kültürel devamlılık ve çeşitlilik açısından önem taşımaktadır

Izmir Şehir Camdibi bölge üstten görünüm

Çelik ve Açıksöz'e göre, estetik kentlere ulaşmak için fiziksel planlama ve tasarım boyutunda temel kabullerin olması gerekmektedir. Geleneksel doku ile uyum sağlayacak doluluk-boşluk oranı, yeni bina cephelerinde ve kentsel donatılarda kullanacak olan malzemelerin renk, doku, form gibi özellikler bu kabuller arasında yer almaktadır. Bu parametreler, kentsel tasarım ilkeleri kapsamında tanımlanmaktadır. Literatüre göre, kentsel tasarım çok katmanlı olup kesin bir tanımı bulunmamaktadır. Mekânsal, Morfolojik ve İçeriksel katmanlar, bu katmanları oluşturmaktadır. Bu katmanların içeriğini ise, bina-bina, bina-sokak, caddeler, meydanlar, parklar tüm çevresel değerler, beklentiler, kaynaklar, insanlar bütün elemanlar arasındaki ilişkiler ağı yapılanmış çevre, doğal alanlar ve bunların arasındaki ilişkilerin yarattığı kentsel problemler oluşturmaktadır. Özellikle kentsel tasarım alanında kentsel morfoloji katmanına, bir yerleşmedeki yapıların ve açık alanların bir araya gelme biçimleriyle ilgili görünen ve görünmeyen kuralları incelemeye ve anlamaya yönelik bir araştırma yöntemi olarak ele alınmaktadır.

Galata Istanbul Eminönü

Kentsel morfoloji, kentsel mekanın organizasyonu, biçimlenişı olup yerleşmeler bilimidir. Kent morfolojisi, yerleşmelerin yapısını, oluşum ve dönüşümü, mekânsal bünyesini ve karakterini tarih içerisinde geçirdiğı evreleri ve yerleşmeleri oluşturan unsurların anlaşmasına yardım eden bir yaklaşımdır.. Kentsel mekanın değişimindeki morfolojik özellikler ise yapı yüksekliğı, yapılaşma düzeni, parsel boyutları, yapı adası biçimi vb. değişikliklerle tanımlanmaktadır. Başka bir değışle, kentsel cephe sistemleri, yerleşim açık ve kapalı alanların yoğunluğu, yerleşmenin plan tipolojisi, sokak görüntüleri ve düğüm noktaları kent morfolojisini ortaya koyma unsurlarıdır. Kentsel morfolojisi üç temel ilkeye dayanmaktadır. Bu ilkeler; **Form**: Kent formu üç temel fiziksel elemandan oluşur, **binalar** ve **binalar ile ilişkili açık alanlar**, **sokaklar** **Ölçek**: Kent formu farklı çözünürlük seviyeleri (ölçekler) ile anlaşılabilir, genellikle dört seviye bulunmaktadır, **bina/parsel**, **sokak/yapı adası**, **kent ve bölge**. **Zaman**: Kent formu tarihsel okuma ile anlaşılabilir: özellikle devamlı çeşitli dönüşüm ve yer değiştirmeye maruz kalan kentsel elemanlar için. **Kentsel Estetik de bu üç temel ilkeden etkilenmektedir.**

Edirne, bin 585 tescilli tarihi eseriyle, İtalya'nın Floransa kentinden sonra metrekareye göre en çok tarihi eser düşen Avrupa'daki ikinci şehir olma özelliğı taşıır.

- Amaç, 1- **Tarihsel-kültürel varlıkların çevreleri ile korunarak tarihsel sürekliliğe katkı sunması,**
2- Yapılaşma ile çevre koruma dengesinin kurulması,
3- Kentin doğal çevre değerlerinin korunması,
4- Kentin kimlik değerlerini kaybetmeden gelişmesinin kontrol altına alınması,
5- Kent büyürken, gelişirken insan ölçeğinden kopmaması,
6- Yapılaşmanın her aşamasında estetik değerlerin korunması,
7- Gelecekte imar planlarıyla uyumlu yapılaşmanın sağlanması,
8- Kentli için daha sağlıklı, mutlu ve huzurlu bir kent yaşamı ortamının sağlanması,
9- Kent için sorun niteliğindeki ulaşım, yüksek yapılaşma gibi olguların ilkeli ve planlı olarak ele alınması,
10- Zaman içinde kente yeni eklenen unsurların mevcut yapısal çevre ile estetik bütünlük oluşturacak şekilde kaynaşması,

Samsun Cumhuriyet Meydanı

Samsun, bölgenin tamamına ve bölgenin yakın çevresine hizmet veren bir konumdadır. 1.5 milyona yaklaşan nüfusa sahip bir sahil kenti olan Samsun kıyıya paralel şekilde gelişmiştir. Kent merkezinin hemen etrafında yükselen yeni gelişim alanları kıyıya paraleldir. Bu yeni gelişen kentsel alan içerisinde özellikle prestij alanları ve rekreasyon alanları da var. Bu gelişmenin arkasındaki tek neden elbette ki sadece doğal eşikler değildir. Sinop-Ordu karayolu ekseninde büyüyen kentin sanayi yatırımları ve üniversite gibi çekim unsurlarının yer seçimleri de etkili olmuştur. Samsun ili genellikle kozmopolit bir toplumsal dokuya sahiptir. Kozmopolit yapının oluşmasında iki temel etken vardır. Bunlardan ilki; 1923 yılında Yunanistan'dan 22 bin müslümanın Samsun'a yerleştirilmesidir. Diğer etken ise 1970'li yıllardan sonra bir çekim merkezi haline gelen Samsun'a bölgedeki farklı illerden yoğun göçün olmasıdır. Kentin eski bir yerleşim yeri olması; Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde Rumlar, Fransızlar, Belçikalılar, Amerikalılar ve Ruslar'ın ticaret için kentte bulunuşu; mübadiller ve çevre illerden alınan göçler, Samsun'a, zengin kültüre sahip bir kent niteliği kazandırmıştır.

Bölgedeki kentleşme ve yerleşmeyi belirleyen bu faktörlere göre Samsun, kentsel işlevleri, hizmet çeşitliliği, limanları ve uluslararası havaalanı ile Bölgesi'nin merkezi kentidir. Nitekim Samsun, DPT'nin sınıflama ölçütüne göre bölge metropolü kimliğine sahip 5. kademe yerleşim merkezidir. Nitekim Samsun, Bafra, Çarşamba ve Terme kentlerindeki yığılmalar, bölgenin diğer kentlerinden ve ilçelerinden daha dikkat çekici oranlardadır. Öte yandan bölge kentleşmesi, Türkiye'deki eğilime paralel olarak, 1950-90 arasında aldığı kırsal göçle hızlanmış, ancak 1990'lardan sonra büyük kentlere doğru verdiği göçle görece yavaşlamıştır. Nüfusun artışı ile bağlı Samsun'da çok sayıda yüksekli konutlar inşa edilmiş ve coğrafi silueti bozulmuştur.

698 konutun inşa edildiği Samsun'un Canik ilçesi

Coğrafi silüetler, kentlerin estetik tanımlanmasında önemli faktör. Mesela İstanbul için '7 tepeli' tabiri kullanılır. Her bir kentin coğrafi silüetini mutlaka korumamız gerekiyor. Samsun bu konuda şansını kaybetmiş değil; ama geçmişte yapılan birçok hata var. Özellikle Canik bölgesinde, İlkadım ve Atakum ilçelerinin belli bölümlerinde maalesef bu noktada olumsuz uygulamaları görüyoruz. Bunlar tabi zaman içinde sıkça değişen imar yönetmeliklerinden kaynaklanan durumlar.

Kentin tam sırtlarında bulunan yüksek yapılar, doğal silueti bozuyor. Bu yapıların siluet üzerindeki baskısını ve doğal ritmi bozduğunu da görebiliyorsunuz. Çakal Tepe' dediğimiz yerde şimdi 15 katlı binalar var. Samsun'da tepelerde 20 kûsur katlı binalar var. Bu binalar deniz manzarasının önünü kesiyor Samsun'un Canik ilçesinde yapımına başlanan 20 katlı dikey bina, Canik ilçesinden görünen Samsun şehir manzarasını kapattı.

Mimaride Eski Yapılara Yeni yapıların dialogu

Kent oranında estetik problemlerden biri de tarihi çevrelerde eski ile yeni arasındaki ilişkinin mimarlıkta nasıl kurgulanacağıdır. Burada taklit etme (kopya) yaklaşımı; benzerlik kurma yaklaşımı; Zıtlık kurma yaklaşımı; Uyumlu yapma yaklaşımı; gizleme yaklaşımı gibi farklı yaklaşımlar vardır. Bütün bu yaklaşımlara genel olarak bakıldığında her örneğin kendi özel koşullarının olduğu ve oluşturulan her ilişki tarihi dokuya karşı özgün bir yorumu yansıtmaktadır. Yeni ile eski ilişkisi konusunda tek bir çözümün olmadığı ve kesin kuralların konulamayacağı görülmektedir. Bütün bu yaklaşımların dikkat edilmesi gereken konu mevcut olanla saygılı bir fiziksel ve görsel ilişkilendirme sağlama olmalıdır. Tarihi kent merkezleri toplumun sosyal, dini, ekonomik, kültürel gibi ortak özelliklerini taşıyan anıtların yoğun oldukları bölgelerdir. Anıt yapılar bulundukları çevrede odak olma özelliği gösterirler, kent aidiyet kazandıran kentin imgeleridir.

1989'da hem Paris'in kalbi hesab edilen Louvre muzesinin avlusuna cam ve çelikten bir piramit yerleştirildi. Çinli mimar Ieoh Ming Pei'nin imzasını taşıyan bu piramit başta, müzenin tarihi atmosferine modern bir kontrast oluşturduğu için bazıları tarafından eleştirilse de, günümüzde müzenin en ünlü eserlerinden biri olduğunu söylemek kesinlikle yanlış olmaz.

Melike Hatun Camii

Ankara Kalesi ile Anıtkabir'i birleştiren aksın orta yerinde konumlanan Senfoni Orkestrası Konser Salonu. Atatürk Bulvarı üzerinde yerleşen bu yapıların bütününün özgün konfigürasyonu, form kurgusunda da bu kentsel ölçekteki prensibini net okunur bir şekilde ortaya koyuyor. Üçgen prizmatik kütle, söz konusu Ankara Kalesi – Anıtkabir aksına paralel bir şekilde konumlanmış ve Cumhuriyet'ten öncesi ve sonrası tasvirinin kucağında bir kültür durağı olarak birleştirici bir kentsel yapı. Melike Hatun Camiisi bulvarın dominantı.

Ankara Senfoni Orkestrası Konser Salonu

Ankara. Kuzey Yıldızı Camii

KAYNAKÇA

1. Asatekin, G. 1994. Anadolu'daki Geleneksel Konut Mimarisinin Biçimlenmesinde Aile-Konut Karşılıklı İlişkilerin Rolü, Kent, Planlama Politika, Sanat Tarık Okyay Anısına Yazılar, 65-87, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları, Ankara.
2. Bektaş, C. 1997. İnsan Çevre Toplum, Keleş, R., (Ed.), İmge Yayınevi, İstanbul.
3. I Buyurgan, S. 1996. Estetik Çevre Oluşumunda Sanat Eğitiminin Önemi, Milli Eğitim, Sayı: 131, 20–21, Ankara.
4. Buyurgan, S. 1999. Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü Öğrencilerinin Üniversite Başarı Durumları Üzerine Bir Araştırma, G.Ü Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 19, Sayı: 2, 147 - 159
5. Cansever, T. 2009. İslam'da Şehir ve Mimari, Timaş Yayınları, İstanbul.
6. I Erdoğan, E. 2006. Çevre ve Kent Estetiği, ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 9, Bartın. 7 Gençaydın, Z. Tarihsiz. Beğeni ve Kültür Yozlaşması Üstüne. Sanat Yazıları I, Hacettepe Üniversitesi G.S.F. Yayınları, Ankara.
7. Giritlioğlu, İ. ve Avcıkurt, C. 2010. Şehirlerin Turistik Bir Ürün Olarak Pazarlanması, Örnek Şehirler ve Türkiye'deki Şehirler Üzerine Öneriler (Derlemeden Oluşmuş Bir Uygulama), Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl: 3, Sayı: 4, 74-89, Adıyaman.
8. Akdemir, İ., O., Kaya, A., Y. (2018). Kentleşme hızının kent morfolojisine etkileri, Keçiören (Ankara) örneği, 341-352 http://tucaum.ankara.edu.tr/wpcontent/uploads/sites/280/2015/08/semp8_34.pdf
9. Akyuz, E. (2016). Kentsel Estetik: Edinburg ve İstanbul Örneği, Ataşehir Kültür, 28-31. Çelik, D., Açıksöz, S. (2008). Tarihi Kentlerde Kent 10. Estetiği Kaygısı: Bartın Örneği, Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 10 (14), 57-65. DETR (2000).
11. Erdoğan, E. (2006). Çevre ve Kent Estetiği. ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 8(9), 68-77. Sağlam Tosun, N. (2016). 8.sınıf öğrencilerin fen ve teknoloji dersi başarısını etkileyen bazı faktörlerin incelenmesi', Necmettin Erbakan Üniversitesi, Fen Bilgisi Eğitim Programı, 25-35.
12. Kahraman, E., D. (2015). Merkezi iş alanlarında kentsel morfoloji ve arsa değerleri: İzmir örneği, İTÜ, ŞBP, Yüksek lisans tezi, p.7-10
- Tezer, H.K. (2002). Kentsel morfoloji bağlamında kentsel rehberlerinin irdelenmesi, Yüksek lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi, ŞBP Bölümü, p.77-80
13. Ulushan, N. (2004). Çağdaş Kentsel Tasarım Paradigmaları, Yeng Kavramlar Ve Kentteki Yansımaları, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 18-25.
14. Ünlü, T. (2006). Mersin'de değişen kentsel mekan: Çamlıbel'de morfolojik değişim. YTÜ Mim Fak. E-Dergisi, 1(4), 178-200. <http://www.tdk.gov.tr/>
15. Yüksel Göğebakan Estetik Ve Kentsel Yapılanma Üzerindeki Etkisi İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi Inonu University Journal of Art and Design ISSN: 1309-9876 E-ISSN:1309-9884 Cilt/Vol. 2 Sayı/No.4 (2012): 73-84
16. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/799461>
17. Aysun Eyüboğlu Erşen Azadeh REZAFAR1 , Ş.Şence TÜRK2 Kentsel Estetiği Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi ve Farklı Aktörler Tarafından Değerlendirilmesi "DeğişKent" Değişen Kent, Mekân ve Biçim Türkiye Kentsel Morfoloji Araştırma Ağı II. Kentsel Morfoloji Sempozyumu ISBN: 978-605-80820-1-4 <https://kentselmorfolojisempozyumu2018.files.wordpress.com/2019/04/m-05.pdf>